

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚ/ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. δ/ση.: Διοικητήριο, 661 00 ΔΡΑΜΑ
Πληροφ.: Κώστας Σίμογλου
Τηλ.: 25213-51247
Φαξ: 25213-51204

Δράμα, 06-03-2014

Αρ. πρωτ. : 3675

ΠΡΟΣ: Τα καταστήματα εμπορίας
γεωργικών εφοδίων
ΠΕ Δράμας

ΚΟΙΝ.: Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Καβάλας
Αγ. Λουκάς – Τέρμα Αμυνταίου
Τ.Θ. 1235, 651 10 ΚΑΒΑΛΑ

ΘΕΜΑ: *Xylella fastidiosa* – Ενημέρωση για την σοβαρή ασθένεια που απειλεί την δενδροκομία και αμπελουργία της Χώρας.

ΣΧΕΤ.: α) Η επιστημονική έκθεση της EFSA (European Food Safety Authority), EFSA-Journal 2013, 11(11): 3468.

β) Το ενημερωτικό φύλλο του EPPO: *Xylella fastidiosa* - Data Sheets on Quarantine Pests.

γ) Το Π.Δ. 365/2002 (Α' 307) – Παράρτημα Ι, Μέρος Α', Κεφάλαιο 1.

δ) Η Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής με αρ. 2014/87/ΕΕ.

Σάς ενημερώνουμε ότι σοβαρά κρούσματα του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa* έχουν αναφερθεί στην Επαρχία Lecce της Περιφέρειας Απουλίας της Ιταλίας. Η παρουσία του σε αυτή την περιοχή επιβεβαιώθηκε σε αρκετά φυτικά είδη μεταξύ των οποίων η **ελιά** (*Olea europaea*), η **αμυγδαλιά** (*Prunus amygdalus*), η **πικροδάφνη** (*Nerium oleander*) και η **δρυς** (*Quercus* spp.) με **συμπτώματα ξηράνσεων στα φύλλα και ταχύτατης αποπληξίας** κατά τις θερμές περιόδους του έτους. Πρόκειται για την πρώτη αναφορά επιβεβαιωμένης παρουσίας του *Xylella fastidiosa* στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξαιτίας της σοβαρότητας του αναφερόμενου παθογόνου και της σημασίας της καλλιέργειας των φυτών ξενιστών του στην Χώρα μας, το εν λόγω παθογόνο έχει συμπεριληφθεί στο ετήσιο πρόγραμμα επισκοπήσεων επιβλαβών οργανισμών, για την διαπίστωση της παρουσίας του ή μη στην Χώρα μας και της τυχόν διασποράς του.

Παθογόνο αίτιο.

Το *Xylella fastidiosa* είναι ένα αρνητικό κατά Gram αερόβιο βακτήριο της οικογένειας Xanthomonadaceae, που αναπτύσσεται στα ξυλώδη αγγεία των φυτών ξενιστών του (xylem-inhabiting bacteria). Έχει άριστη θερμοκρασία ανάπτυξης 26-28 °C. Εισέρχεται στα ξυλώδη αγγεία όπου μετακινείται τόσο καθοδικά, όσο και ανοδικά. Οι αναπτυσσόμενοι πληθυσμοί του βακτηρίου περιορίζουν την μετακίνηση του νερού στον ξυλώδη ιστό και η ανάπτυξη των συμπτωμάτων σχετίζεται με υψηλό ποσοστό φραγμένων αγγείων.

Το *Xylella fastidiosa* μολύνει μεγάλο αριθμό ειδών φυτών που μπορεί να μην είναι συμπτωματικά και να λειτουργούν έτσι ως πηγές μόλυσματος για τα έντομα φορείς του.

Ξενιστές.

Το βακτήριο έχει πολλούς ξενιστές. Ο κυριότερος ξενιστής του είναι η **άμπελος** (*Vitis vinifera*, *V. labrusca*, *V. riparia*) στην οποία προκαλεί την ασθένεια του Pierce, τα **εσπεριδοειδή**, η **αμυγδαλιά**, η **μηδική**, η **ροδακινιά**, η **βερικοκιά**, η **δαμασκηινιά**, διάφορα ζιζάνια όπως ο βέλιουρας (*Sorghum halepense*) και άλλα. Ωστόσο, στον μακρύ κατάλογο των ξενιστών του **προστίθεται πλέον και η ελιά** αφού εκτεταμένες περιοχές με ελαιώνες στην Απουλία έχουν προσβληθεί από το παθογόνο.

Εικόνα 1: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε ελιά (πηγή: EPPO).

Εικόνα 2: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε ελιά (πηγή: ΕΡΡΟ). Τα συμπτώματα που προκαλούνται στην ελιά μπορεί να συγχέονται με αυτά που προκαλούνται από φλοιοφάγα έντομα (φλοιοτρίβης, *Euzophera bigella* κ.α.) ή και τροφopenίες (Κ ή Β) και γι' αυτό απαιτείται προσοχή.

Εικόνα 3: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε ελιά (πηγή: ΕΡΡΟ).

Εικόνα 4: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε άμπελο (πηγή: Agrios, 2005).

Άμπελος

Αμυγδαλιά

Δαμασκηλιά

Εικόνα 5: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε άμπελο, αμυγδαλιά, δαμασκηλιά (πηγή: Agrios, 2005). Κοινό χαρακτηριστικό τους η περιφερειακή ξήρανση του ελάσματος του φύλλου που μπορεί όμως να προκαλείται και από άλλα αίτια [π.χ. σήψεις του ξύλου (ίσκα), τροφopenία Κ, αλατότητα κλπ.].

Φορείς.

Το *Xylella fastidiosa* μεταδίδεται με μυζητικά έντομα που τρέφονται με τον χυμό των ξυλωδών αγγείων. Οι φορείς του βακτηρίου ανήκουν σε δύο οικογένειες των Ημιπτέρων (Cicadellidae και Cercopidae) που κοινώς αποκαλούνται «τζιτζικάκια». Η μετάδοση γίνεται ταχύτατα, ύστερα από δύο ωρών διατροφή του εντόμου σε μολυσμένο φυτό, χωρίς να μεσολαβεί κάποια περίοδος επώασης στον φορέα και το έντομο παραμένει μολυσματικό σε όλη την διάρκεια της ζωής του. Το βακτήριο δεν μεταδίδεται στους απογόνους του εντόμου.

Η μεταφορά του παθογόνου σε μεγάλες αποστάσεις γίνεται με μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό (φυτά προς φύτευση). Σύμφωνα με την παραπάνω (δ) Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής επιβλήθηκε απαγόρευση της διακίνησης φυτών προς φύτευση από την Επαρχία Lecce της Περιφέρειας Απουλία της Ιταλίας προς άλλες περιοχές της Ε.Ε.

Στην περίπτωση που υποπέσουν στην αντίληψή σας ύποπτα συμπτώματα σε δενδρώδεις καλλιέργειες (ελιά και οπωροφόρα) παρακαλούμε να ενημερώσετε αμέσως τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές της Υπηρεσίας μας για την περαιτέρω διερεύνησή τους.

Για την ευρύτερη δική σας ενημέρωση σάς παραπέμπουμε στην ιστοσελίδα του ΕΡΡΟ (http://www.eppo.int/QUARANTINE/special_topics/Xylella_fastidiosa/Xylella_fastidiosa.htm) και επίσης σάς αποστέλλουμε (μόνον σε ηλεκτρονική μορφή) τα παραπάνω (α, β και γ) σχετικά έγγραφα.

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΙΩΒΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ